

Вашингтон – Да ли су „слободни зидари”, или једноставније речено, масони, светски владари из сенке, како тврде многобројне теорије завере, практиканти окултних ритуала и чувари неке велике древне мудрости, како их описује Ден Браун у свом светском бестселеру „Изгубљени симбол”?

Ако то заиста јесу, судећи по Вашингтону, који би могао да буде проглашен и за „најмасонскији град” на свету, онда то изузетно добро крију. Масони овде немају ореол завереника, део су историје, али и садашњости – и, стекао сам утисак, сасвим су „транспарентни”.

Прочитавши Брауну књигу, у јесен 2009. објављену са почетним тиражом од пет милиона примерака – догађа се иначе овде, главни јунаци кроз велика искушења пролазе за само 24 сата – одлучио сам да кренем у једно од десетак туристичких разгледања која се нуде као „Масонски Вашингтон”.

Одлучио сам се за „Капитал сегвеј”, из практичних разлога. Први је зато што је њихов обилазак у малој групи на „сегвеј” точковима: то је оно необично возило на струју са два точка, које није ни бицикл ни тротинет. Други је био још важнији: менаџер тамо је масон 32. реда, а водич такође слободни зидар. Знају, дакле, шта показују и о чему говоре.

Седиште „Капитал сегвеја” је на Френклиновом тргу, именованом по Бенџамину Френклину, такође познатом масону. Већ са друге стране истоименог парка је масонски храм, чија је фасада декорисана као исламска џамија. Припада масонском реду „шрајнера” („храмаша” у слободном преводу).

Прво одредиште Бела кућа. Њен камен темељац поставио је један масон на масонској церемонији, баш као што је то урађено и за другу најважнију грађевину нове престонице, Капитол.

Испред Беле куће, на за саобраћај затвореној Пенсилванија авенији (Пенсилванија је

иначе „најмасонскија федерална држава), пуно је туриста. Преко пута је Лафајет парк, са пет великих скулптура историјских личности – које су све биле масони.

Следеће одредиште је „Вашингтонов монумент”, највећи камени обелиск на свету, подигнут у 19. веку у част првог председника САД Џорџа Вашингтона– и најпознатијег масона. Десетак километара даље, у граду Александрија, држава Вирџинија, налази се и засебни Национални масонски меморијал, налик светионику, посвећен њему.

Поред Вашингтона, масони су били још 14 (од досад укупно 44) америчких председника, међу којима су најпознатији Теодор и Франклин Рузвелт, Хари Труман, Ендрју Џексон, а у новије доба Џералд Форд. Линдон Џонсон је био масонпочетник, па је одустао, а Роналд Реган само почасни члан једне ложе.

„Масонски” је и Капитол, са својом препознатљивом куполом, коме је темељац, уз масонски ритуал, 1793. поставио лично Џорџ Вашингтон. Слика која описује ту сцену показује га у посебној масонској кецељи. Од око стотину статуа знаменитих личности које су под сводовима овог империјалног здања, око 30 су масони (као што је то било и 13 од 39 „очева нације” који су потписали Декларацију о независности).

У повратку, пролазимо поред зграде ЕФ-Би-Аја, чији је најпознатији директор Едгар Хувер такође био истакнути масон.

Тврди се да постоји и „тајна архитектура” Вашингтона пуна масонских симбола: ако се, на пример, на мапи линијама споје Беле кућа, Вашингтонов монумент и Капитол, добија се равнокраки троугао, масонски симбол.

Масонским симболима сматрају се и пирамида са „свевидећим оком” на новчаници од једног долара, као и на великом државном печату. Неки иду толико далеко да и саме Сједињене Државе проглашавају „масонским пројектом”. Масоне у Америци окупља 51 ложа: по једна за сваку државу, плус посебна за Вашингтон. Свака „велика ложа” у кругу своје територијалне надлежности има на десетине малих, локалних.

Масон се не постаје по позиву, већ мора да се поднесе молба. Један од услова за чланство јесте да молилац верује у неког бога, није важно које религије.

У чему је смисао бити масон данас, питам Стивена Ера, 38-годишњег менаџера „Капитал сегвеја”? „У мом случају то је породична традиција, ја сам масон шесте генерације. Оно што је братство значило њима, значи и мени; то је начин да добар човек постане бољи.”

Стивен је масон већ 17 година, припадник Федералне ложе број 1, али и Шкотског реда и Шрајнера.

Да ли сте као братство утицајни онолико колико се прича? „Наше прво начело је братска љубав. Могу само да кажем да пријатељства која сам стекао међу масонима одржавам све ове године.”

На питање да ли је откривање „масонског Вашингтона” туристима добар бизнис, Стивен одговара како „не прави велике паре, али да је посао и прилика да „масоне покаже у добром светлу”. Што се тиче „древних тајни” које у „Изгубљеном симболу” имају централно место, он каже да је „Ден Браун написао одличну, веома забавну књигу”. А на питање да ли је истинита, одговара са категоричним – „не”.

Упознавање „масонског Вашингтона” завршавам око два километра даље, у 16. улици, где је главно масонско здање, „Кућа храма”, седиште Шкотског реда. Узор јој је био гроб краља Маузела, једно од седам чуда античког света.

Са 33 стуба на све четири стране, великим сфингама од по 17 тона у прочељу, делује заиста импресивно. Какве ли само тајне крије?

„Посетиоци су добродошли”, стоји табла на улазу.

Унутра, у холу са египатским хијероглифима и знамењима братства које себе описује као

„систем моралности, покривен алегоријом, илустрован симболима”, дочекао ме је љубазан млад портир, који ми је спремно организовао туру разгледања.

Показао ми је и „главну собу” у којој су се некад сваке две године састајали велики мајстори братства, док је данас само занимљив музеј.

Има ли тајних пролаза, постоји ли тунел који води до Беле куће?

Један камен у „главној соби”, кад се притисне, отвара пролаз који води – у собу са механизмом за оргуље, а одатле на кров. Идеално место за посматрање ватромета на Дан независности, каже.

Милан Мишић

(Политика)